

Luminița ȚARAN

IOAN ȚICALO – POETICA UNUI DESTIN LITERAR

Aflat într-o permanentă căutare a unui adevăr universal, eternizat de puterea cuvântului scris, Ioan Țicalo își asumă destinul de scriitor, trăind obsesiv în spațiul imaginar al personajului creat, fie că este vorba de Isidor, de Veronica, de cuconul Todiriță sau de primărița Leontina. Cărțile sale – *În poiana lui Ioan* (proză scurtă, 2002), *Crucea părintelui Visarion* (proză scurtă, 2003), *Blestemul* (roman, 2004), *Vânătoarea* (roman, 2005), toate apărute la Biblioteca „Miorița”, Cîmpulung Bucovina, construiesc, printr-o adevărată tehnică a detaliului semnificativ, starea de fapt a unui timp și a unui spațiu.

Colaborator al revistelor „Tribuna Învățămintului”, „Limba și literatura română pentru elevi”, „România literară”, „Flacăra”, „Miorița”, premiat de revistele „Cronica” (*Eminescu al Bucovinei*), „Convorbiri literare” (*Dorul eminescian*), „Dacia literară” (*Timp eminescian, Cuvînt și tăcere în iubirea eminesciană*), cu lucrări în volume colective (*Eminescu-poet mioritic* în „Simpozionul Miorița”, *Dor-Împărat* în „Poveștile de la Bojdeucă” – premiul Editurii „Bucovina” la concursul „Zilele Bojdeucii”, chestionar în „Miorița – printre munți ce se bat în capete”), scriitorul Ioan Țicalo, din Rîșca Sucevei, ne propune, astăzi, o nouă carte, *Poetica instrumentelor muzicale în lirica eminesciană*.

Apărută la Biblioteca „Miorița”, Cîmpulung Moldovenesc, în 2006, sub consilierea editorială a scriitorului și profesorului Ion Filipciuc, *Poetica...* lui Ioan Țicalo este o colecție de nouă studii eminesciene care reconstruiesc o nouă lume a Marelui Poet: *Mioritism în poezia lui Eminescu, Eminescu al Bucovinei, Dorul eminescian, Timp eminescian, Eminescu și poezia instrumentelor muzicale, „Și mai potoliți-l pe Eminescu!”*, *Cuvînt și tăcere în iubirea eminesciană, „Con-știința” lui Eminescu*.

Oferind „un spațiu de lectură mai puțin cunoscut sau investigat de către stilisticieni” (Ion Filipciuc), studiile se oferă cititorului ca o punere în scenă contemporană a unor constante poetice eminesciene: *mioritismul, Bucovina, dorul, timpul, lira, flautul, buciumul, cornul, toaca, clopotul, talanga, codrul,*

izvorul, cuvîntul, tăcerea, solitudinea.

Sub ochiul creativ al scriitorului Ioan Țicalo, constantele poetice devin stări

existențiale dinamice, convertind instrumentele teoretice în operatori stilistici care dezvăluie frumusețea ascunsă a stilului: „Opera eminesciană reface prin excelență drumul mioritic de recucerire a timpului pierdut în integralitatea sa” (p. 7), „aici, locul construcțiilor arhitectonice (piramide, temple) este luat de un element al naturii, templu prin excelență și simbol al veșniciei, codrul-bucovină” (p. 21), „Numai așa s-a putut dezvolta în opera lui Eminescu o unduitoare muzicalitate prin îngemănare cu spații incomensurabile, Eul poetic aflîndu-se mereu în căutarea asemănărilor Uni-versului” (p. 57), „Cornul apare, așadar, ca emblemă a Daciei eterne, o uriașă cutie de rezonanță transistorică” (p. 67), „comunicarea nestingherită dintre pămînt și cer” (p. 71), „Eul poetic, eliberat din limitele atît de strîmte ale necesității, cucerește o libertate de mișcare nelimitată în spațio-timp, caracterizat prin dispariția oricărui conflict și instaurarea armoniei” (p. 101), „Solitudinea sa însă nu e una a Turnului de Fildes, ci profund dialogică” (p. 111), „Eminescu înveșnicește clipa cu pana” (p. 112) etc.

Pe lîngă frumusețea limbajului utilizat, se poate observa, de la bun început, rigoarea științifică a demonstrației – deslușirea înțeleșurilor pînă la arhetip –, varietatea studiilor bibliografice, profesionalismul cu care a îmbinat știința cu arta.

Prin intermediul proaspătului volum, *Poetica instrumentelor muzicale în lirica eminesciană*, Ioan Țicalo ne prezintă o altă față a operei sale, în care arta scrisului devine canon artistic, generator de noi înțeleșuri.

